

LAUSUNTO

31.03.2015

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Asia Lausuntopyyntö ”Ehdotus Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi” –
Itämeren tila yhdessä paremmaksi

Lausunto Suomen Vesienpuojeluyhdistysten Liitto ry. (jäljempänä Liitto) on aiemmissa lausunnoissaan ”Suomen merenhoitosuunnitelman valmisteluun kuuluva merenhoidon nykytilan arvio, hyvän tilan määrittäminen sekä ympäristötavoitteet ja indikaattorit” sekä ”Suomen merenhoitosuunnitelman arviointiohjelma” kiinnittänyt huomiota siihen, ettei laajan asiakokonaisuuden sisältävän merenhoidon suunnittelun tausta-aineistoa ole pystytty riittävästi kokoamaan merenhoidon suunnittelun tueksi. Siten merenhoidon suunnittelun tavoite ja sen tuottama lisäarvo ei ole ollut selkeästi arvioitavissa. Liiton lausunnot ovat sisältäneet vesien rehevöitymisen ja siihen vaikuttavat tekijät. Asiakirjoissa rehevöitymistä on käsitelty ensisijaisesti biologisilla laatu- ja ekologisilla luokituksella, mutta tavoitteet on määritetty ravinnekäytön perusteella. Liitto on muistuttanut ja painottanut ravinnepitoisuuksien ja klorofyllipitoisuuksien seurannan merkityksestä vesien tilan ja toimenpiteiden vaikutusten arvioinnissa. Merenhoitosuunnitelman arviointiohjelmassa tavoitteena onkin ollut yhdistää seurannat sekä sisällyttää tähän myös velvoitetarkkailut, mikä on erinomainen toimintaperiaate. Yhteenvetona Liitto toteaa, että merenhoitosuunnitelman ensimmäinen ja toinen asiakirja ovat seurannan osalta täydentäneet toisiaan.

Kolmannessa asiakirjassa, ”Ehdotuksessa Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaksi”, esitetään toimenpiteitä ensimmäisessä asiakirjassa määritettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Liitto muistuttaa, että Itämeren tilan parantaminen vaatii hyvin laajan toimenpidevalikoiman ja kansallisten toimenpiteiden lisäksi on huomioitava pääaltaan sekä muiden maiden merkittävä vaikutus alueemme meriympäristön tilaan.

Merenhoidon nykytilan arvioinnissa on esitetty ulkoisen kuormituksen olevan liiallista, mutta lisäksi rehevöitymisen syyksi on esitetty sisäinen kuormitus. Toimenpideohjelmassa on kuitenkin käsitelty ainoastaan ulkoista kuormitusta. Rannikkoalueen kuormituksen vaikuttavuuden arvioinnissa olisi huomioitava Itämeren alaiden jaottelun lisäksi jokien ainevirtaamien käsitteleminen. Tämä mahdollistaisi myös toimenpiteiden kohdentamisen tarkemmin kuormituksen aiheuttaville alueille. Lisäksi jokien ainevirtaamat tulee edelleen suhteuttaa kuormittaville osavalmu-alueille ja sen perusteella kohdentaa toimenpiteet.

Esimerkkinä merenhoidossa liian laajoista ja virheellisesti kohdennetuista valuma-aluearvioinneista on Vuoksen vesienhoitoalue. Merenhoitosuunnitelman mukainen mereen (Laatokkaan) kohdistuvan fosforikuormituksen vähennystavoite Vuoksen vesienhoitoalueelta on noin 20 %. Vuoksen alueella Saimaan ravinteita pidättävä vaikutus on niin merkittävää, että Vuoksessa veden kokonaisfosforipitoisuus on alle 10 µg/l. Mikäli merenhoidossa asetettu tavoite täytettäisiin, tulisi Vuoksen tavoitepitoisuus olla noin 6-7 µg/l fosforia. Tämä ei liene mahdollista, koska se vaatisi Saimaaseen tulevan kuormituksen ”minimoimisen”. Lisäksi tavoite ei vastaa vesienhoitosuunnitelman asiasisältöä eikä tavoitteita. Liitto korostaa, että niin Itämeren kuin muidenkin vesistöjen tilan parantamisessa on huomioitava koko valuma-alue, mutta sen vaikutus on arvioitava kohdennetusti.

Merenhoidossa painotetaan vesienhoitosuunnitelmien toimenpiteiden toteuttamista, joita Liitto jäsenyhdistyksineen on edistämässä. Edellä esitettyyn viitaten Liitto korostaa vesienhoidon toimenpiteiden kohdentamista vaikutusten aikaansaamiseksi sekä sisävesissä että rannikkoalueilla.

Vesienhoitosuunnitelmien toimenpiteiden lisäksi merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmaan on esitetty 35 merenhoidon toimenpidettä. Liiton näkemyksen mukaan toimenpiteet ravinnekuormituksen vähentämiseksi ovat hyvin dokumentoitu ja niiden vastuutahot sekä rahoitusmahdollisuudet on määritelty.

Toimenpideohjelman johtopäätös on, että huolimatta ohjelman mukaisista toimenpiteistä meriympäristön hyvän tilan saavuttaminen vuoteen 2020 mennessä ei ole mahdollista.

Yhteenvedona Liitto korostaa pitkäjänteisen ja oikein kohdennetun toimenpidevalikoiman toteuttamista sekä yhteistyön merkitystä vesienhoidon ja merenhoidon edistämisessä.

Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liitto ry:n puolesta

Jukka Koski-Vähälä
Toiminnanjohtaja, MMT
GSM: 0500-848171
E-mail: jukka.koski-vahala@vesiensuojelu.fi